

Toelichting Natuurinclusief Bouwen Almen-Zuid 2b

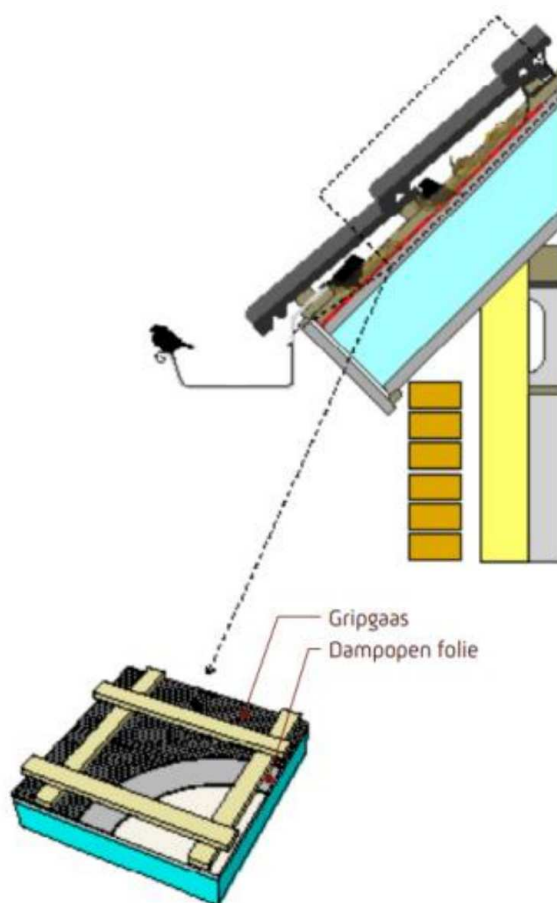
In deze toelichting staan de voorwaarden benoemd waaraan de maatregelen moeten voldoen.

- V.1 Drie neststenen voor huismussen
- Huismussen zijn koloniebroeders, plaats daarom meerdere neststenen bij elkaar
  - Aan noord- of oostzijde van de woning, dit om oververhitting en inregenen te voorkomen/beperken.
  - Plaatsen op een hoogte van minimaal 3 meter vanaf de grond
  - Onderlinge afstand minimaal 50 centimeter

Voorbeeld neststeen voor huismus (bron: Vivara pro)

- V.2 Dakpannen toegankelijk voor huismussen
- Over hele lengte van de woning
  - Aan noord- of oostzijde van de woning, dit om oververhitting te voorkomen/beperken.
  - Afstand tussen het dakbeschoot en de dakpan (bij bolling) dient minimaal 7,5 centimeter zijn.
  - Vogelschroot moet boven de drie onderste rijen pannen geplaatst
  - Gripgaas op dakplaat of dampopen folie aanbrengen

Voorbeeld toegankelijke dakpannen (bron: Unitura)

V.3 Neststeen voor spreekw

- Aan noord- of oostzijde van de woning, dit om oververhitting en inregenen te voorkomen/beperken.
- Plaatsen op een hoogte van minimaal 3 meter vanaf de grond
- Kan met 2 of 3 exemplaren bij elkaar geplaatst worden

Voorbeeld neststeen voor spreekw (bron: Unitura)

V.4 Neststeen voor zwarte roodstaart

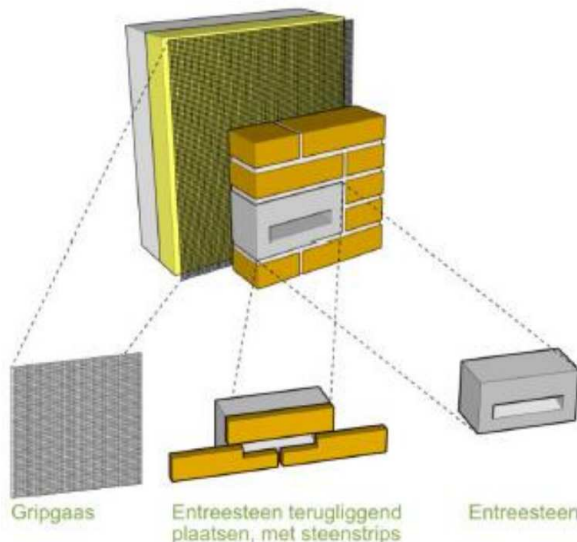
- Aan noord- of oostzijde van de woning, dit om oververhitting en inregenen te voorkomen/beperken.
- Plaatsen op een hoogte van minimaal 3 meter vanaf de grond
- Niet meerdere stenen bij elkaar plaatsen, heeft een eigen broedterritorium

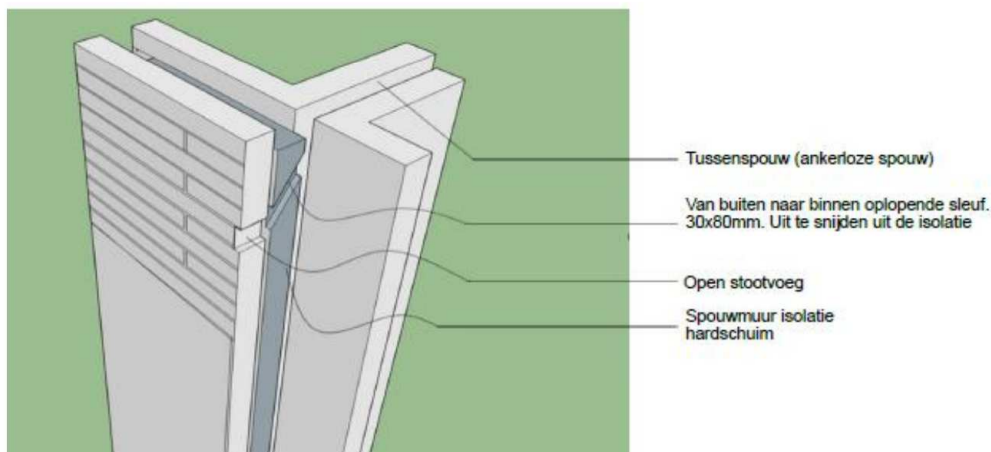
Voorbeeld neststeen voor zwarte roodstaart (bron: Vivara pro)

V.5 Toegankelijke (tussen)spouw voor vleermuizen

- Invliegopening maken door open stootvoeg of entreesteen
- Afmeting open stootvoeg 1,5 x 4 centimeter
- Luchtspouw minimaal 3 centimeter en heeft ruwe wanden voor houvast (bv voorzien van gripgaas)

Voorbeeld opbouw toegankelijke spouw (bron: faunaprojecten.nl)

Voorbeeld uitvoering toegankelijke tussenspouw (bron: bouwnatuurinclusief.nl)

V.6 Inbouwkast voor vleermuizen

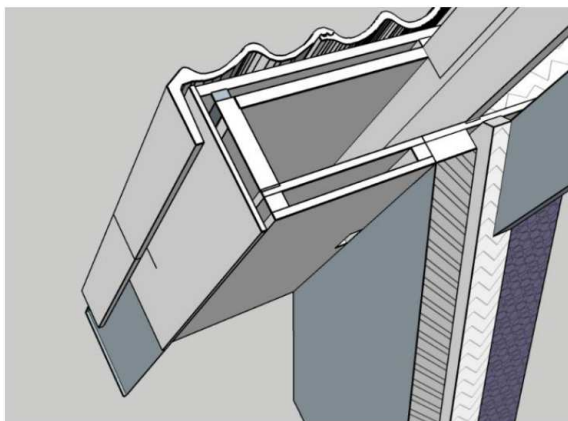
- Plaatsen op een hoogte van minimaal 4 meter vanaf de grond
- Meerdere stenen bij elkaar heeft de voorkeur, eventueel aan elkaar geschakeld
- Aanvliegroute vrijhouden; geen bomen of struiken dichtbij de muur en niet boven openslaande ramen, zonwering o.i.d.

Voorbeeld vleermuiskasten (bron: Unitura)

V.7 Toegankelijk boeibord of overstek

- Invliegopening 2 x 10 centimeter of 1,5 centimeter (voor vleermuizen) of diameter van 3,5 centimeter (voor huismus)

Voorbeeld toegankelijk boeibord (bron: bouwnatuurinclusief)

V.8 Toegankelijke nokvorst

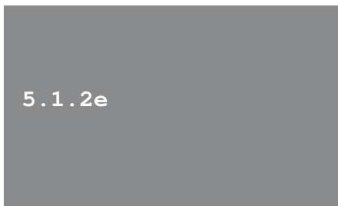
- Nokvorst op minimaal 4 meter hoogte vanaf de grond

- 2 centimeter ruimte laten onder de nokvorst
- Materiaal onder de nokvorst moet ruw zijn voor voldoende grip

V.9 Insectenstein

- Op een zonnige plek aan de zuid- tot westzijde van de woning
- Plaatsen op een hoogte van minimaal 50 centimeter en maximaal 2 meter vanaf de grond
- Dichtbij inheemse nectar- en stuifmeel dragende bloemen, planten en/of struiken.

Voorbeeld insectenstein (bron: Unitura)

V.10 Insectenhotel

- Op een zonnige plek
- Afmeting minimaal 0,25 m²
- Geschikt voor verschillende soorten insecten

T.1 Groen platdak sedum

- Minimaal 10 m²
- De groendakopbouw bestaat uit een vegetatiemat met daaronder een substraat- en drainagelaag
- Dikte van de substraatlaag 5 – 7 centimeter
- Verschillende soorten inheemse sedum als muurpeper, wit vetkruid en hemelsleutel
- Zonnige ligging

T.2 Groen platdak kruiden en grassen

- Minimaal 10 m²
- De groendakopbouw bestaat uit een vegetatiemat met daaronder een substraat- en drainagelaag
- Dikte van de substraatlaag 7 – 15 centimeter
- Verschillende soorten inheemse kruiden en grassen (speciale mengsels op de markt verkrijgbaar)

T.3 Groene erfafscheiding

- Struiken, haag of groene klimplanten tegen bijvoorbeeld hek van betongaas
- Hoogte van minimaal 80 centimeter
- Moet passeerbaar zijn voor bijvoorbeeld egels (openingen minimaal 15 x 15 cm)
- Beplanting bijvoorbeeld klimop, liguster, veldesdoorn, zuurbes, hulst, gele kornoelje, meidoorn, sleedoorn, taxus, beuk of haagbeuk.

- T.4 Rommelhoekje composthoop
- Minimaal 1 x 1 meter
  - Bak van hout, gaas of takken
  - Alleen voor tuinafval, niet voor etensresten, papier, houtskool, kattenkakkorrels
  - Afstand tot woningen minimaal 8 meter

- T.5 Rommelhoekje takkenril
- Minimaal 2 meter lang, 30 centimeter breed en 30 centimeter hoog

- T.6 Rommelhoekje stapelmuurtje
- Minimaal 2 meter lang, 30 centimeter breed en 30 centimeter hoog
  - Afwisseling in soorten/afmeting van materiaal, zoals (bak)stenen, stoeptegels, dakpannen, keien en terrastegels, zodat er kieren en holtes tussen ontstaan

- T.7 Inheemse boom
- Groeiplaats voor 25 jaar
  - Inheemse bloeiende (vruchtdragende) bomen.

- Geschikte bomen met een (volwassen) hoogte tot 8-15 meter zijn bijvoorbeeld gewone lijsterbes, gewone vogelkers, krentenboompje, gele kornoelje, kersappel, zwarte kers.

T.8 Drie inheemse struiken

- Bloeiende, vruchtdragende struiken
- Geschikte inheemse struiken zijn bijvoorbeeld meidoorn, vuilboom, hazelaar, sleedoorn, gelderse roos, sporkehout, gewone vlier

T.9 Vogeldrinkbak

- Drinkbak maximaal 4 cm diep,
- 4 tot 5 meter vanaf beplanting plaatsen voor voldoende overzicht, maar nabij beschutting

T.10 (Mini)vijver

- Minimaal oppervlakte van 1 m² en 30 centimeter diep (hoe groter, hoe beter)
- Leg er stenen in als een trapje zodat (kleine) dieren in en uit het water kunnen
- Voeg inheemse waterplanten toe als watermunt, watervergeet-me-nietje, beekpunge, aarvederkruid, waterranonkel en penningkruid

T.11 Bepaalde verharding

- Alleen daar waar verharding noodzakelijk is
- Maximaal 50 % van de tuin (oppervlakte totale perceel min oppervlakte woning) met maximum van 75 m²
- Toepassen open verharding (ruimte tussen bestrating) en halfverharding (bv grind)

T.12 Natuurvriendelijke buitenverlichting

- Alleen verlichting waar en wanneer noodzakelijk (eventueel met sensor en tijds klok)
- Verlichting naar beneden gericht met minimale spreiding naar omgeving en geen uitstaling naar boven.
- Led verlichting met "warme kleur" van maximaal 3000 Kelvin

O.1 Eigen initiatief in overleg

- Er kan ook een eigen maatregel worden geformuleerd, mits goed beargumenteerd hoe deze maatregel de biodiversiteit vergroot. Het aantal punten wordt nader bepaald, in samenspraak met de gemeente.

Meer informatie:

www.bouwnatuurinclusief.nl

www.checklistgroenbouwen.nl

[Onze tuinvogels | Vogelbescherming](#)

www.unitura.nl

www.vivarapro.nl

www.vogelvide.nl

Bronnen:

Gemeente Amsterdam (2018). *Natuurinclusief bouwen en ontwerpen in twintig ideeën.*

Gemeente Arnhem *Maatregelencatalogus Natuurinclusief Bouwen Arnhem*

Gemeente Deventer *Mens en natuur in balans wat kan jij doen? Alles over natuurinclusief bouwen*

Gemeente Ede (2020). *Maatregelencatalogus* <https://www.ede-natuurlijk.nl/natuurinclusief>

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Beschrijving	Pagina('s)
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	4